

Majewski, Erazm

Prawa i rozporządzenia dotyczące wykopalisk

Światowit 2, 231

1900

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Każde odnalezione cmentarzysko trzeba rozkopać w całości, rozkopując je systematycznie, albo też należy ograniczyć się próbnem tylko rozkopaniem i zostawić je nietkniętem, aż do stosowniejszego czasu. Tylko cmentarzysko zbadane w całości, może przysporzyć materiału do zupełnej charakterystyki danej kultury i do ścisłego określenia obrządku pogrzebowego. Zostawić zaś cmentarzysko nieskończonem albo zaczętem, równa się oddaniu go na pastwę grabieżców. Rozkopywanie bez planu, oddzielnemi jamami i w rozmaitych miejscach placu jest bardzo niewłaściwem.

Spotyka się często cmentarzyska już dawniej rozkopane, albo zrujnowane. Składają się one z rzędu niewielkich jam i wzniesień bez żadnego porządku. Kości i przedmioty znajdują się w najrozmaitszych warstwach, zaczynając od samej powierzchni.

Przedmioty tak porozrzucane łatwo ująć mogą uwagi robotników, którzy starają się przedewszystkiem o rozkopanie jak największej ilości ziemi. Dorosli kopacze znajdują zwykle mniej przedmiotów, aniżeli wyrostki, którzy pracują wolniej, lecz ostrożnie i uważnie.

Bronowanie zrujnowanych cmentarzysk daje czasem dobre rezultaty,
em.

— **Prawa i rozporządzenia dotyczące wykopalisk.** „Skarb, (t. j. przedmioty zakopane w ziemi) **należy do właściciela ziemi i bez jego zezwolenia nie tylko osoby prywatne, ale i władze miejscowe nie mogą takowego poszukiwać**“. (Zbiór praw, t. X. art. 430).

Cyrkularz 25-ty z d. 27 listopada 1886-go r. Departamentu spraw ogólnych (*Minist. spraw wewnętrznych*), w myśl § 6-go ustawy Cezarskiej Komisji archeologicznej, głosi, że:

„Niewolno nikomu dokonywać jakichkolwiek rozkopywań na ziemiach rządowych, kościelnych lub użytku publicznego, bez specjalnego pozwolenia od Komisji archeologicznej“.

Tenże cyrkularz przypomina podobne rozporządzenia, wydane w latach 1866, 1882 i 1884, za NN. 229, 22 i 11. Ostatnie takie polecenie rozesłało Ministerjum Spraw Wewnętrznych w 1898-m r. 3 marca, za N. 13-m. Wszystkie te rozporządzenia odnoszą się do rozkopywań „na **gruntach rządowych i publicznych**“, **nie dotyczą zupełnie własności prywatnej i nie znoszą wcale prawa, zabezpieczającego własność prywatną.**

em.